

խաթման մեր ուղղագրութեան մէջ՝ պատճառ կրինի ամբողջ ուղղագրութեան տակնուվրայ լինելուն: Չկայ արդեօք մի սահման, որ ամենքի համար ընդունելի պիտի լինի և որից այն կողմն անցնելն անհնարին է իսկապէս. սր տառերի ուղղագրութիւնն անձեռնմխելի պիտի մնայ:

7. Յատկապէս ինչ պիտի և ինչ փոփոխութիւններ և ինչ միջոցներով հնարաւոր է անել, որ ուղղագրութեան միութիւնը չխանգարուի, և բառերի պատկերք մի անզամից մեծ փոփոխութեան չենթարկուի:

8. Կարելի է արդեօք օ տառը դուրս ձգել և օ ի տեղ միշտ ռ գրել: Աթէ այդ կարելի չէ, կարելի է արդեօք այժմ՝ պահելով բառերի սկզբի օ տառը՝ բառերի մէջը և վերջը օ-ի տեղ ռ գրել: Ինչն է արդեօք լինում այդ փոփոխութեանը: Արդեօք արժէք ունի այստեղ օ-ով գրուող բառերի ստուգաբանութիւնը: Ո՞րքան դիւրութիւն առաջ կը գայ դրանով և սրբան բառերի պատկեր կը փոխուէր:

9. Ա. Կարելի է արդեօք է տառը դուրս ձգել և է-ի տեղ միշտ ծ տառը գրել: Բ) Եթէ այդ կարելի չէ, կարելի է արդեօք՝ պահելով բառերի սկզբի է տառը՝ բառերի մէջը և վերջը է-ի տեղ ծ գրել: Ո՞րքան արդեօք կարող է լինել այս փոփոխութեանը է-ով գրուող բառերի ստուգաբանութիւնը: Գ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում և այն դէպքերի համար, որոնց մէջ է-ն բառակազմութեան ժամանակ փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Դ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Ե) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Զ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Է) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Ը) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Թ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Ժ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Ի) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Լ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Խ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Կ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Ծ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Կ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով: Կ) Եթէ այդ էլ կարելի չէ, կարելի է արդեօք է տառը պահել բառերի սկզբում, վերջում, մէջը ձայնաւորից առաջ, բայց ան վերջաւորութիւնների մէջ (գրէք, գրեցէք, գրէք) և այն դէպքերում երբ է-ն փոխուում է ի հնչիւնի, իսկ մնացած դէպքերում գրել ծ տառով:

10. Կարելի է արդեօք յ տառը պահել միայն կիսաձայնի համար ա և ո ձայնաւորներից յետոյ, իսկ բառերի սկզբի յ-ի տեղ գրել յ տառը և բառերի վերջի անձայն յ տառը դուրս ձգել: Եթէ այդ կարելի չէ, կարելի է արդեօք պահելով բառասկզբի անձայն յ-երը, բառավերջի անձայն յ-երը դուրս ձգել: Ո՞րքան դիւրութիւն կը լինէր դրանով և սրբան կը փոխուէր բառերի պատկերը:

11. Կարելի է արդեօք այժմ նա, եօ, իւ, ոյ (յոյս) երկբարբառների գրութեան մէջ փոփոխութիւն մտցնել:

Յորջիննական Յանձնաժողով

1913 թ. սեպտեմբեր

Ս. Էջմիածին:

ՀԱՅ ԳՐԵՐԻ ԳԻՒՏԻ ՀԱՆԴԵՄՆԵՐԸ

(Կ. Պօլսի պատրիարք, տեղապահի շրջաբերականը)

Ազգային կեդրոնական վարչութեան խառն ժողովոյ յանձնարարութեամբ և կեդր. ուսումնական խորհրդոյ կարգադրութեամբ որոշուած է տօնել առաջիկայ հոկտեմբերի 13-ին, կիրակի օր, մայրաքաղաքիս բոլոր թաղերուն մէջ հայ տառերու գիւլին 1500-ամեակը և հայ տպագրութեան չորսքարեան յօրեկանը:

Կը յանձնարարենք ուրեմն պատ. խորհրդիդ, որ նկատի ունենալով մեր ազգային գոյութեան տեսակէտով այս գոյգ մը աւագ տօնին ամենամեծ նշանակութիւնը՝ բարեհաճի փոյթ և հոգածութիւն չխնայել կազմակերպելու նոյն օրուան համար եկեղեցական և ժողովրդական կրկնակ հանդէսներ, որոնք կարենան արժանապէս պանծացնել մեր մեծանուն նախնեաց՝ Սահակայ և Մեսրոպայ ինկելի յիշատակը և ի վեր հանել անոնց կատարած զործին մեծութիւնը:

Եւ որպէսզի ամեն հայու սրտին խօսող այս տարեգարձի հանդէսները օգտակար աղիւնքով մը անմահանան ու կրեն յաւերժական կնիք մը, կը յանձնարարենք նաև, որ հանդէսի կազմակերպութեան առթիւ հոգ տանինք մասնաւոր հանդանակութեամբ և կամ ուրիշ յարմար ձևով մը ստանալ պատուական մերազնէից սիրայօժար և լիտատ նուէրները, որոնք միանալով ուրիշներու հետ՝ պիտի կազմեն կրթական այն ֆօնդը, որ պիտի յատկանայ գաւառի մէջ վարժապետանոցի մը հաստատման՝ իբր արժանի յուշարձան մեր կրթական սնմուաց ռահվիրաներուն՝ Սահակայ և Մեսրոպայ:

Լի վստահութեամբ, թէ ամեն հայ պիտի փութայ կատարել իր այս նուիրական պարտականութիւնը և թէ պատ. խորհուրդդ ոչինչ պիտի չխնայէ հանդէսին կանոնաւորութեան և վայելչութեան մասին, կօրհնենք ձեր բոլոր ջանքերը ու մաղթելով նախախանամութեան սաջը հովանի ու պահպան ողջոյն հայ ազգին վրայ՝

Մնամք ողջունիւ հայրական սիրոյ՝ Աղօթաբար

Պատրիարքական տեղապահ՝ **Դաբրիէ Եպ. Ժէվահիրճեան**

Տ. ՋԱԻԿՆ, ԵՊԻՍԿ. Տ. ԵՂՐԱԵԱՆ (Կենսագրական նօթեր)

II

1896 նոյեմ. 6-ին Օրմանեան Ս. բնտրուելով Պատրիարք, աշխատեցաւ այս ցրուած ոյժերէն օգտուիլ Դպրեվանքը վերակազմելէ զառ, աշխատեցաւ անոր անդրանիկ սերունդը պատրաստել վարչական պաշտօններու: Վարչութեան որոշմամբ կարգադրուեցաւ Արմաշի վարդապետները վաղիմի և փորձ առաջնորդներու օգնական կարգելու: